

ПЕДАГОГІЧНЕ ПОРТФОЛІО ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА

Наталія Долінська

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
бул. Університетська, 1, м. Львів, Україна, 79000*

Розглянуто особливості підготовки, структурування та застосування портфоліо викладача в закладах вищої освіти США. Подано історію виникнення та розвитку феномена портфоліо у вищій освіті США. Наведено способи застосування портфоліо та вимоги університетів до портфоліо викладачів. Окреслено характеристики видів портфоліо відповідно до їхнього застосування, а також рекомендації щодо розроблення ефективного портфоліо. Наголошено на доцільності запровадження практики застосування портфоліо у ЗВО України.

Ключові слова: вища освіта, викладач, портфоліо, досє, професійний розвиток, оцінювання.

Постановка проблеми. Сучасні дослідники американської вищої школи наголошують на позитивній тенденції підвищення значущості ролі викладацької майстерності та досягнень викладача-учителя. Мультикомпонентність педагогічної діяльності є об'єктом значної кількості досліджень у галузі освіти, і пріоритизація цих компонентів набула значної варіативності. Однак певний парадокс: сьогодні, традиційно, університети США надають академічні посади з метою викладання для того, щоб викладачі навчали студентів, але академічне визнання, фінансові винагороди та премії, кар'єрний ріст протягом тривалого часу можуть насамперед залежати від досягнень у сфері науки та досліджень, а не викладання. Саме такий підхід на сучасному етапі часто стає об'єктом критики у педагогічних дебатах США.

Унаслідок реформування вищої школи, яке розпочалося у 80-х роках ХХ ст. та було спрямовано передусім на проблеми розподілу витрат бюджетного і позабюджетного фінансування вищої освіти та ефективного витрачання фінансів на професійну підготовку спеціалістів для внутрішнього ринку праці, вирішення проблем стандартів, якості, змісту і методів навчання для надання вищої освіти було делеговано самим університетам та їхньому професорсько-викладацькому складу [1]. Таке рішення свідчило про зацікавленість держави в отриманні висококваліфікованих спеціалістів-випускників університетів та зобов'язання викладачів вищої школи

забезпечити підготовку таких випускників. Це підтвердила Національна рада науки (National Science Board), яка в 1996 р. рекомендувала визнати, що інтеграція наукових досліджень й освіти є національним інтересом, і саме вона повинна стати національною метою [11].

Отже, сьогодні майстерність викладання є однією з головних передумов для отримання посади викладача в сучасній американській вищій школі. Ефективна філософія та практика викладання набувають все більшої важливості у всіх закладах вищої освіти США. Презентацію та документування успіхів та здобутків викладача, які свідчать про його педагогічну компетентність, традиційно відображають у формі **портфоліо викладача**.

Аналіз досліджень і публікацій. В українському педагогічному дискурсі метод портфоліо зазвичай розглядають у контексті оцінювання професійних здобутків учителів середньої та початкової школи у процесі їхньої акредитації. Поняття та застосування портфоліо у закладах вищої освіти розглянуто у працях Бельмаз (2009, 2018).

Дослідники США у галузі педагогіки історично проявляють значний інтерес до підвищення якості освіти загалом та вдосконалення майстерності викладання зокрема. Це зумовило появу значної кількості праць, присвячених портфоліо: Шульман (1999), Селдін (1993), Сербін (1994) та ін. Згодом з ініціативи професійних асоціацій у галузі освіти з'явилися праці Гатчінгс (1998) (Американська асоціація вищої освіти – АНЕА) та ін. Різноманітні ресурсні центри та центри розвитку викладачів, що функціонують при університетах США, професійних спільнотах та організаціях, а також відділення університетів пропонують значну кількість наукових та організаційно-методичних матеріалів для розроблення та укладання ефективного портфоліо викладача.

Мета статті – дослідити феномен портфоліо викладача та його роль у вищій школі США, а також розглянути особливості укладання та застосування портфоліо викладача в університетах США.

Виклад основного матеріалу. Ідею створення портфоліо викладача вперше запропонувала Канадська асоціація викладачів університетів (Canadian Association of University Teachers – CAUT), яка у 1970-х роках досліджувала питання об'єктивності та ефективності студентського оцінювання діяльності викладача. Асоціація запропонувала ширший підхід до оцінки професійної діяльності викладача із залученням більшого спектра джерел інформації на основі матеріалів про об'єктивний та суб'єктивний досвід кожного викладача. Керівник відповідного комітету Асоціації Брюс Шор вперше оголосив про ідею створення так званого портфоліо доказів під час свого виступу у 1975 р., а в 1980 р. вийшла друком праця “Посібник з укладання учительського досє” (*Guide to the Teaching Dossier*) авторства

Шор та його колег. Призначення досьє полягало в “конспекті основних досягнень та здобутків професора у галузі викладання” на противагу списку публікацій, грантів та академічних нагород, які свідчать про успіхи в галузі дослідницької роботи. Зокрема, наголошено на необхідності документування досягнень професора-викладача подібно до традиційного запису успіхів професора-дослідника. Рекомендований обсяг такого портфоліо-досьє мав становити не більше трьох сторінок. Хоча десятки тисяч копій “Посібника” було продано, ідея створення портфоліо для викладачів набула популярності лише після запровадження цієї концепції в США. Поштовхом до популяризації цієї ідеї стала праця Пітера Селдіна 1980 р. присвячена проблематиці оцінювання викладацької діяльності, в якій він описав концепцію портфоліо [8, 20].

Сьогодні в академічних колах США розрізняють такі невід’ємні компоненти академічної кар’єри, як *портфоліо* та *досьє*. Ці поняття часто подібні. Термін *досьє* (*dossier*) загалом використовують на позначення пакета документів, який вимагають під час подання на академічну посаду. Щонайменше типове академічне досьє містить: резюме, лист-заяву та три або більше рекомендаційних листи. Окрім того, значна кількість університетів додатково потребує зразок письмової роботи на професійну тематику, особисту мотиваційну заяву чи лист, заяву чи лист про науково-дослідницькі зацікавлення та принаймні один розділ дисертації. Окрім того, підготовка повного досьє є одним із компонентів оцінювання ефективності викладача на шляху до отримання теньюру – пожиттєвої посади професора університету. Таке досьє готують тричі протягом шести років – так званий шлях до теньюру за певними чіткими стандартами визначає університет під керівництвом ментора.

Зокрема, поняття *портфоліо* в академічному контексті США було вперше означено як фактична характеристика здобутків та досягнень викладача. Воно охоплює документи та матеріали, які сукупно свідчать про обсяг та якість його/її педагогічної діяльності. Роль портфоліо у викладанні є такою ж як роль списку публікацій, грантів та нагород у дослідницькій діяльності. По суті, саме за допомогою портфоліо викладача колеги можуть оцінити результати та якість його/її педагогічної діяльності [15].

Поняття *портфоліо* також трактують як “послідовно та логічно укладену колекцію матеріалів, яка репрезентує педагогічну діяльність викладача по відношенню до навчального процесу студентів” [4]. Очевидно, суть поняття портфоліо в цьому визначенні збереглася, однак його функціональне застосування стало значно ширшим: відповідно до мети створення, аудиторії, академічного контексту та вимог, індивідуального бачення та багатьох інших чинників портфоліо може набувати різного

вигляду та змістового наповнення. Отож особливості прикладного та функціонального застосування портфоліо потребують детального розгляду.

Більшість закладів вищої освіти у США відкрито заявляють на своїх офіційних інтернет-сторінках про те, що послуговуються *портфоліо* та/або *досьє* викладачів під час відбору педагогічних кадрів. Така тенденція свідчить про те, що вирішальну роль в отриманні академічної посади у багатьох університетах США відіграють не лише досягнення у сфері наукових досліджень, а й успіхи у викладацькій діяльності. Це змушує викладачів працювати над своїм портфоліо протягом всієї кар'єри: вдосконалювати його, розширювати, аналізувати свої здобутки та визначати пріоритети педагогічної діяльності, а також оцінювати та переоцінювати свої досягнення, цінності, методи та засоби. З огляду на це головним призначенням портфоліо є ефективна презентація своєї педагогічної компетентності та здобутків у сфері викладання академічній аудиторії: колегам, керівникам відділень університету, потенційним безпосереднім керівникам та роботодавцям зазвичай з метою отримання академічної посади, забезпечення кар'єрного росту чи створення професійної репутації. Серед способів застосування портфоліо у прикладних та рекомендаційних джерелах знаходимо такі:

- Як інструмент оцінювання та розроблення навчального курсу чи програми курсу. У цьому випадку портфоліо містить навчальні матеріали з курсу, організаційно-структурні розроблення, дані про оцінювання курсу тощо;
- Як метод компаративного аналізу професійних досягнень викладачів з метою відбору найбільш достойних для вручення професійних нагород;
- Як спосіб звітування про індивідуальну науково-методичну та педагогічну роботу викладача;
- Як спосіб звітування про науково-методичну та педагогічну роботу структурного підрозділу університету;
- Як фактичний матеріал для продовження співпраці викладача з університетом.

Зазначені способи використання портфоліо певною мірою слугують засобами звітування та призначені для аудиторії колег чи адміністрації навчального закладу. З іншого боку, портфоліо можуть також слугувати інструментом, що надихає на відкритий та тривалий діалог про викладання серед колег. Процес обміну педагогічним досвідом через портфоліо сприяє розвитку критичного та творчого мислення та створює атмосферу розвитку та прогресу у колективі [10].

Сьогодні портфоліо часто використовують для оцінювання викладацької діяльності: як для формативного оцінювання (*formative assessment*) (з метою покращення викладання), так і для підсумкового

оцінювання (summative assessment) (з метою оцінювання викладання). Головна різниця між цими видами оцінювання (і, відповідно, окремими портфоліо, призначеними для цих видів оцінювання) полягає у наповненні портфоліо. Зокрема, портфоліо, призначені для формативного оцінювання, містять інформацію як про успіхи, так і про невдачі у викладанні, а також висновки викладача щодо цих матеріалів. Портфоліо для підсумкового оцінювання зрідка містять інформацію про невдачі у викладанні чи якийсь негативний педагогічний досвід, навпаки – вони документують те, як покращилась якість викладання викладача. Різні університети мають різні вимоги до матеріалів та форми підсумкового оцінювання. До прикладу, одні з них передбачають щорічні звіти про викладацьку, наукову та організаційну роботу, а також плани на майбутнє щодо цих напрямів діяльності. Інші університети вимагають такі звіти лише у процесі прийняття важливих кадрових рішень, в інших випадках покладаються на стандартне студентське оцінювання [9, с. 398].

Університети встановлюють власні вимоги щодо форми, структури та наповнення портфоліо викладача залежно від мети подачі цих портфоліо та способів їхнього використання. З огляду на це серед загальних рекомендацій щодо оформлення портфоліо для підсумкового оцінювання викладацької діяльності є такі:

- перелік та характеристика обов'язків викладача повинні збігатися з документами та політикою кафедри і факультету;
- власні характеристика та звіт про викладацьку діяльність повинні збігатися з програмами навчальних курсів та відповідати результатам студентського оцінювання та оцінювання колег;
- усі заяви повинні мати підтвердження, на підставі яких потрібно приймати кадрові рішення;
- мають бути надані підтвердження результатів навчання студентів [9, с. 393].

Вважаємо, що портфоліо можна успішно використовувати серед іншого і з метою оцінювання та покращення викладання. У процесі підготовки портфоліо викладачі мають нагоду обдумати та переосмислити власну професійну діяльність, а згодом і поділитись власним професійним досвідом із колегами. Атмосфера обізнаності, взаємодопомоги та довіри у сфері викладання серед колег, на нашу думку, сприяє ефективності викладання та навчання.

Зважаючи на таку варіативність практичного застосування та, відповідно, різноманітність вимог до портфоліо, викладачі американських вищих навчальних закладів часто розробляють декілька портфоліо для різних випадків застосування.

Структура портфоліо викладача. Наголосимо, що укладання портфоліо викладача є індивідуальною і творчою справою. Саме в аспекті рефлексій, самоаналізу, визначення педагогічних цінностей та пріоритетів портфоліо викладача подібне до портфоліо митця. Однак, на відміну від портфоліо, наприклад, художника, в якому в основному містяться зразки його творчих робіт, складовими портфоліо викладача є документи, що свідчать про його/її педагогічні навички, досвід, професійні досягнення, а не лише зразки чи відбитки науково-методичних праць та розроблень. Загалом типове портфоліо охоплює два базових компоненти: корпус документів педагогічного характеру та аналітичний корпус рефлексій щодо викладацької діяльності. Однак наголосимо на винятково індивідуальному підході до впорядкування портфоліо кожного викладача та зазначимо, що нема єдиного правильного зразка портфоліо. Все ж значна кількість інформаційних ресурсів та досліджень виокремлюють певні рекомендації щодо найефективніших підходів, стилістики та змістового наповнення портфоліо. Серед основних категорій, які відображають як аудиторну, так і позааудиторну викладацьку діяльність, можемо виділити такі (перелік ґрунтується на рекомендації ресурсних центрів для викладачів):

Ролі, обов'язки та цілі:

- Короткий біографічний нарис присвячений чинникам, які сформували філософію викладання;
- Характеристика академічних посад та обов'язків у сфері викладання;
- Рефлексивне есе про філософію, цілі та методи викладання;
- Список вибіркового та/чи обов'язкового курсів/дисциплін, які викладав, розробляв чи запроваджував автор;
- Діяльність, пов'язана з кураторством та порадицтвом: обов'язки та підходи; розроблені матеріали; порадицтво щодо програм навчання та/або майбутньої кар'єри; участь в екзаменаційних комісіях та комісіях із захисту студентських робіт.

Матеріали розроблених навчальних програм та/або курсів:

- Навчальні програми курсів;
- Характеристики курсів, їхнього змісту, мети, методів та особливостей оцінювання;
- Список укладеної джерельної бази курсу;
- Завдання;
- Іспити, контрольні завдання, тести;
- Роздаткові матеріали, конспекти лекцій;
- Деталізація застосування та приклади допоміжних наочних матеріалів;

- Приклади застосування комп'ютерів та інших технологій у навчальному процесі.

Оцінювання прогресу та досягнень студентів:

- Результати стандартних (standardized tests) чи інших тестів на початку навчального курсу та після його завершення;
- Зразки студентських робіт: есе, лабораторні книги, робочі зошити, публікації, презентації та інші творчі роботи;
- Зразки перевірених письмових екзаменаційних робіт студентів з коментарями та обґрунтуванням оцінок;
- Письмові відгуки/рецензії на студентські роботи;
- Інформація від автора, колег чи інших (студентів, батьків, чи ін.) щодо рівня підготовки студентів;
- Інформація від автора, колег чи інших (студентів, батьків тощо) щодо підготовки студентів до професійної діяльності.

Характеристика та оцінювання викладання:

- Результати студентського оцінювання включно з рейтингом та коментарями;
- Результати інтерв'ю студентів, які закінчили навчальний курс;
- Листи студентів та випускників;
- Відеозапис заняття;
- Коментарі колег стосовно: обізнаності автора зі змістом навчального курсу; відповідності мети курсу до вимог студентів та структурного підрозділу університету; ефективності підбору матеріалів для навчання студентів; ефективності методики викладання та оцінювання знань для досягнення мети курсу; дотримання автором педагогічної політики відповідного структурного підрозділу та університету загалом; готовність до співпраці з колегами; лист-відгук від керівника структурного підрозділу щодо викладацької діяльності автора.

Розроблення курсів та навчальних програм:

- Розроблення нових курсів;
- Розроблення міждисциплінарних і колективних курсів та/або проектів;
- Організаційно-адміністративна робота, пов'язана із запровадженням та проведенням курсу;
- Робота над розробленням чи вдосконаленням наявних курсів;
- Отримання коштів чи обладнання для лабораторій чи програм.

Діяльність з вдосконалення викладання:

- Запрошення колег відвідати заняття;
- Робота із запрошеним викладачем;

- Участь у семінарах, конференціях та/чи інших професійних зустрічах присвячених викладанню;
- Використання новітніх методів викладання та оцінювання;
- Застосування аудіо-візуальних матеріалів, комп'ютерів чи інших технологій;
- Співпраця з колегами у проведенні семінарів та воркшопів;
- Підготовка підручників, посібників, програмного забезпечення для навчального курсу;
- Менторство.

Внесок у професію та розвиток університету:

- Участь у місцевих, регіональних чи федеральних професійних організаціях викладачів;
- Публікація статей на педагогічну тематику;
- Розроблення та запровадження асистентських програм для магістрантів та докторантів (assistantship or internship programs); курування цих студентів;
- Участь у партнерських програмах.

Професійні нагороди:

- Професійні нагороди від структурного підрозділу та/чи університету;
- Професійні нагороди від організацій чи держави;
- Запрошення, які ґрунтуються на професійній репутації читати лекції, консультувати, проводити воркшопи [4, с. 11–13].

Вважаємо за доцільне ще раз наголосити, що жодна із запропонованих вище категорій чи секцій не є обов'язковим елементом портфоліо викладача, а радше подана категоризація має винятково рекомендаційний характер та ґрунтується на зразках тих портфоліо викладачів університетів США, яких вважають найбільш успішними, повноцінними та ефективними. Окрім того, викладач на власний розсуд може включати й інші секції чи розділи до свого портфоліо.

Очевидно, що надаючи вичерпну інформацію про усі аспекти професійної діяльності викладача, портфоліо стали так званими портативними резюме чи конспектами, які репрезентують індивідуальний педагогічний стиль, професійні якості та зацікавлення викладачів для аудиторії, яка швидше за все не має змоги спостерігати за діяльністю цих викладачів перед аудиторією студентів [10].

Однак, намагаючись помістити у своє портфоліо максимум інформації, викладачі можуть перенаситити своє портфоліо інформацією та перетворити його у “контейнер, у який вони закидують усі продукти своєї професійної діяльності”, що суттєво ускладнить процес оцінювання чи ознайомлення з діяльністю викладача. З огляду на це рекомендовано здійснювати підбір

матеріалів для портфоліо через призму відповідей на такі запитання: як ті чи інші матеріали відображають ефективність викладання та в чому полягає мета кожної складової портфоліо [2].

Загалом матеріали у портфоліо повинні бути впорядковані логічно, тобто передовсім вони мають інформувати читача про напрями та зміст викладацької діяльності, а також презентувати докази якості викладання [9, с. 395].

Висновки. Отже, вважають, що процес формування та укладання власного портфоліо сприяє критичному осмисленню педагогічної діяльності викладача, виникненню нових підходів до її оцінювання, а також розвитку педагогічних дебатів у професійних колах. У цьому сенсі портфоліо широко застосовують у вищій школі в США та у світі, однак в Україні метод портфоліо головно є способом оцінювання вчителів середньої та початкової школи у процесі їхньої акредитації. Поширення застосування цього методу для саморефлексії та самовдосконалення викладача-вчителя у вищій школі в Україні сприятиме професійному розвитку педагогів.

Окрім того, метод портфоліо дає змогу краще контролювати процес оцінювання викладачів та відбору педагогічних кадрів. Така практика є поширеною у США, однак не популярна в Україні.

1. *Бельмаз Я. М.* Підвищення інтересу до підготовки викладачів вищих навчальних закладів у Великій Британії та США у 90-х роках XX ст. / Я. М. Бельмаз, 2009. Взято з http://narodnaosvita.kiev.ua/Narodna_osvita/vupysku/7/statti/5belmaz.htm

2. *Bain, K. R., Lang J. M.* Recasting the Teaching Portfolio. *The Teaching Professor*. The NYU Center for Teaching Excellence, New York University, 1997.

3. *Cerbin, W.* The Course Portfolio as a Tool for Continuous Improvement of Teaching and Learning. *Journal of Excellence in College Teaching*. 5(1). – P 95–105, 1994: Retrieved from <http://tdeslauriers.com/extra/fdc/z20051216090003876656800.pdf>

4. *Deane, M. et al.* Preparing a Teaching Portfolio. The Center for Teaching. University of Massachusetts Amherst, 2000: Retrieved from <http://www.umass.edu/ctfd/>

5. *Harriet W.* Sheridan Center for Teaching and Learning. The Teaching Portfolio. Sheridan Center for Teaching and Learning, Brown University, 2006.

6. *Hutchings, P.* Defining Features and Significant Functions of the Course Portfolio // *The Course Portfolio: How Faculty Can Examine Their Teaching to Advance Practice and improve Student Learning* / Pat Hutchings, Ed. A

Publication of the American Association for Higher Education, 1998. – 123 p. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=ED441393>

7. *Kaplan, M.* The Teaching Portfolio. CRLT Occasional Papers. The Center for Research on Learning and Teaching. The University of Michigan. – N. 11. – 1998. – 7 p. Retrieved from <http://web.uri.edu/teach/files/Teaching-Portfolio.pdf>

8. *Knapper, C. & Cranton, P.* (editors) Fresh Approaches to the Evaluation of Teaching. New Directions for Teaching and Learning. – N. 88. San Francisco: Jossey-Bass, 2001. – P. 19–29.

9. *Macdonald, H. R., Kemp, K. M.* Teaching Portfolios and Their Use in Assessment. Journal of Geoscience Education. – V. 44, 1996. – P. 395–400. Retrieved from <http://nagt-jge.org/doi/pdf/10.5408/1089-9995-44.4.395?code=gete-site>

10. *Meine, R.* Evaluation of Teaching – Teaching Portfolios. Center for Teaching Excellence, United States Military Academy, West Point, NY, 2008.

11. National Science Board. Science and indicators. – Washington, DC: National Science Foundation, 1996.

12. *Nelson, A. M.* The Portfolio Approach to Documenting Teaching Effectiveness. Retrieved from <https://www.bgsu.edu/content/dam/BGSU/college-of-arts-and-sciences/cultural-and-critical-studies/documents/portfolio-approach-documenting-teaching-effectiveness.pdf>

13. Office of Instructional Development, UCLA. Creating a Teaching Portfolio. A Guide for Graduate Students, 1994. Retrieved from <http://www.oid.ucla.edu>

14. *Savory, P., Goodburn, A.* Using Electronic Faculty Course Portfolios to Showcase Classroom Practices and Student Learning. Transformative Dialogues: Teaching and Learning Journal. V. 3. Issue 2, 2009. – 10 p.

15. *Seldin, P., et al.* Successful Use of Teaching Portfolios. Bolton, MA: Anker Publishing Company, Inc., 1993.

Стаття: надійшла до редколегії 19.07.2018
доопрацьована 11.08.2018
прийнята до друку 12.11.2018

**TEACHING PORTFOLIO AS A TOOL FOR FACULTY PEDAGOGICAL
COMPETENCE IMPROVEMENT****Nataliia Dolinska***Ivan Franko National University of Lviv,
Universytetska Str., 1, Lviv, Ukraine–79000*

The article deals with the issue of portfolio in its variety of types, structure approaches, and application as a tool of representing and documenting faculty teaching achievements. The history of establishing and developing the phenomenon of portfolio along with its roles and functioning in the American higher education is presented. The definitions and comparative analysis of the phenomena of portfolio and dossier are provided. The wide range of portfolio applications in the US universities including such areas as course evaluation, teaching achievements peer evaluation for awarding and employment decisions, teaching accountability, etc. are dwelt upon. The role of teaching portfolio and dossier for faculty employment decisions by the US universities is particularly singled out as one of the major characteristics of American higher education where pedagogical competence is a value. Another application of portfolio as a tool for both formative and summative faculty evaluation is described.

With regard to the fact that each US University has its own requirements to the format, structure, and contents of teaching portfolios, general characteristics of effective portfolios are provided. Recommendations concerning structuring and contents of portfolios – basing on the practical tips of Centers of Teaching and Learning as well as the ones of university departments – are highlighted including the following: materials conforming to the university policy and paperwork as well as student and peer evaluation. The major categories of faculty professional activity to be included in the portfolio are detailed, including the following: roles, responsibilities and objectives; developed course programmes and/or curricula; student assessment tools and approaches; student and/or peer evaluation materials; activities directed at the improvement of teaching; contribution to the profession and development of the university; professional awards. The provided portfolio structure and its components categorization and recommended for use as a templet. General recommendations as to the contents, structuring, logical organization of a teaching portfolio are emphasized.

On the whole, it is claimed that the process of creation of a teaching portfolio (as well as a course portfolio) benefits individual faculty members and their students, facilitates critical self-examination of own teaching methods and approaches, conduces formation of new attitudes to assessment and evaluation, encourages pedagogical debate in the academies. In addition, portfolio is believed to be an effective tool for faculty employment decisions in the Ukrainian universities.

Overall, the issue of composing and application of a teaching portfolio in Ukrainian institutions of higher education requires both further research and development of methodological recommendations.

Key words: higher education, faculty, portfolio, dossier, professional development, evaluation.